

Quickscan Soortenbescherming

Lage Valkseweg 123 te Lunteren

In het kader van een
bestemmingsplanwijziging

Uitvoering	Ruimte voor Advies - J. Mossink Deventerstraat 179, 8171 NS Vaassen
Opdr.gvr.	Dhr. P. Groeneveld
Locatie	Lage Valkseweg 123 6741 GB Lunteren (gem. Ede)
Datum	12 september 2017
Status	v1

INHOUD

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doel	
1.2 Beschrijving locatie en ingreep	
1.3 Opzet onderzoek	
2 Resultaten	5
2.1 Vaatplanten	
2.2 Broedvogels	
2.3 Vleermuizen	
3.4 Grondgebonden zoogdieren	
3.5 Overige soorten	
3 Effecten	9
3.1 Broedvogels	
3.2 Vleermuizen	
3.3 Overige soorten	
4 Conclusies en Aanbevelingen	10
5 Wettelijk kader	11

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Voorliggend rapport beschrijft de bevindingen van een quickscan soortenbescherming op de locatie Lage Valkseweg 123 in het buitengebied van Lunteren. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging. De aanwezige voormalige agrarische opstallen worden gesloopt, waarna een nieuw woongebouw met twee wooneenheden gerealiseerd wordt. Na afronding van de nieuwbouw wordt de bestaande woning gesloopt. De ingreep is getoetst aan de Wet natuurbescherming - onderdeel soortbescherming. Gebiedsbescherming is nadrukkelijk geen onderdeel van de quickscan. Voor het onderzoek voldoet in eerste instantie een 'quickscan': een kort onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een deskundige een inschatting maakt van de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Het betreft een momentopname, er kan dus geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek. De quickscan kan leiden tot uitvoeriger onderzoek of tot een advies voor mitigerende/compenserende maatregelen. De geldigheidsduur van resultaten bedraagt voor zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar en voor licht beschermde soorten 5 jaar.

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

De onderzoekslocatie is gelegen aan de Lage Valkseweg 123, 6741 GB Lunteren (kadastraal bekend gem. Lunteren sectie A, nr. 1343). Er is een bestemmingsplanwijziging aangevraagd voor functiewisseling van 'Wonen met agrarische nevenfunctie' naar 'Wonen'. De bestaande bebouwing wordt gefaseerd afgebroken. In eerste instantie worden de twee bijgebouwen afgebroken waarna een nieuw woongebouw met twee wooneenheden gerealiseerd wordt achter de huidige woning. Na afronding van de bouw van het nieuwe woongebouw wordt de bestaande woning gesloopt. Naar verwachting zal dit in 2019 zijn. Sloop van de schuren staat voorlopig gepland in de eerste helft van 2018.

De te slopen bebouwing bestaat uit een gedateerde woonboerderij met aanbouw, een dichte voormalige stal die recentelijk als opslag- en klusruimte in gebruik geweest is en een leegstaande kapschuur. De woning is opgetrokken uit baksteen (zonder spouw) en beschikt over een pannendak. De kapschuur is opgetrokken uit baksteen en planken, de voorzijde van het dak is met pannen belegd terwijl de achterkant uit golfplaten bestaat. De zolderverdieping is aan de voorzijde open. Het gebouw verkeert in slechte staat. Het bijgebouw op het westelijk deel van het terrein is deels uit baksteen en deels uit profielplaten opgebouwd en beschikt over een golfplattendak.

De woninginhoud in de gewenste situatie wordt vergroot van 660 m³ tot 880 m³ en het gebouw is iets verder van de Lage Valkseweg gesitueerd dan de huidige woning. Naast de woning komen twee privé bijgebouwtjes. De bomenrijen langs de oostelijke en westelijke erfrand (essen en eiken) blijven behouden. Verder staan er enkele Ruwe berken aan de achterkant van de kapschuur, evenals een aantal meerstammige Hazelaars en forse Hulststruiken. Hulst is ook terug te vinden langs de oprit. De overige opgaande begroeiing bestaat uit enkele oude fruit- en walnootbomen verspreid over het terrein, een paar forse wilgen langs de Lage Valkseweg in de noordelijke hoek van het terrein, opslag van Gewone vlier en Gewone esdoorn en tot slot diverse sierstruiken.

Direct ten noorden van de locatie ligt de N801, ten zuiden van het perceel loopt de Grote Valkse

Beek. De omgeving heeft een agrarisch en vrij open karakter, maar opgaande landschapselementen in de vorm van erfbeplantingen en bomen langs de beek en wegen ontbreken niet in de omgeving van het plangebied.

1.3 Opzet onderzoek

De ecologische quickscan bestaat uit een beknopt literatuuronderzoek (verspreidingsatlassen, websites etc.), een veldbezoek en rapportage met bevindingen en advies. De locatie is op woensdag 12 september 2017 bezocht door een ecooloog van bureau Ruimte voor Advies. Tijdens dit onderzoek is het terrein verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarbij is in het bijzonder gelet op (mogelijke) verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten zoals Huismus, uilen, vleermuizen en Steenmarter. Het locatiebezoek is uitgevoerd in de namiddag bij een temperatuur van 16 °C. Het was halfbewolkt met aanvankelijk weinig wind (W2), deze nam in de loop van het veldbezoek flink in kracht toe.

Afb. 1.1: Tekening bestaande situatie. Alle bestaande bebouwing wordt gesloopt. Het onderzoeksgebied is rood omkaderd. Bron ondergrond: Architectenbureau DBL.

Afb. 1.2: Schetstekening nieuwe situatie. Het betreft een concept dat mogelijk nog wordt aangepast (bijvoorbeeld op het vlak van landschappelijke inpassing). Bron ondergrond: Architectenbureau DBL.

2

RESULTATEN BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

2.1 Vaatplanten

De vegetatie op het terrein is soortenarm en wordt gedomineerd door soorten die in voedselrijke omstandigheden gedeien. In het noordelijk deel, tussen de vermoedelijke restanten van een mestopslagplaats, zijn Moederkruid en Hemelsleutel aangetroffen. Beide soorten worden regelmatig op (voormalige) agrarische bedrijven gevonden. Het gaat vrijwel altijd om aangeplante of verwilderde exemplaren. Het betreft weliswaar iets minder gangbare soorten, beschermd zijn ze echter niet. Enkele andere aangetroffen soorten zijn Hondsdraf, Kleine en Grote brandnetel, Bijvoet, Haagwinde, Gewone hennepnetel, Klimop, Gewone vlier en diverse algemene grassen. Potentiële groeiplaatsen van beschermde plantensoorten ontbreken, evenals waarnemingen uit de directe omgeving van het plangebied. Ondanks het feit dat niet alle planten in de onderzoeksperiode herkenbaar aanwezig zijn is nader onderzoek daarom niet nodig.

2.2 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats

Een deel van de te slopen bebouwing lijkt op voorhand geschikt voor de Huismus, Steenuil en Kerkuil. Vaste rust- en nestplaatsen van deze soorten zijn jaarrond beschermd, dus ook buiten het broedseizoen. Voor het aantasten of vernielen van eventuele verblijfplaatsen is een ontheffing vereist en negatieve effecten dienen gemitigeerd te worden zodat de soort gebruik kan blijven maken van het plangebied. Daarom is de locatie uitvoerig onderzocht op geschiktheid, aanwezigheid of aanwijzingen van aanwezigheid van mussen en uilen.

De Huismus komt veelvuldig in de omgeving voor maar is tijdens het veldbezoek niet op het terrein waargenomen. Huismussen hebben hun nestplaatsen graag onder dakpannen. De woning beschikt weliswaar over een pannendak, maar doordat de pannen tot ver in de goot doorlopen en de ruimte tussen pannen en dakbeschoot is afgedicht met vogelschroot kunnen mussen geen gebruik maken van het dak. De dakconstructie van de westelijke schuur is eveneens ontoegankelijk. Grote delen van het gebouw zijn uitsluitend via deuren bereikbaar die normaal gesproken dicht zijn. Het achterste deel heeft een open 'carport'-constructie waardoor vogels op balken onder het dak kunnen nestelen. Echter, ook hier zijn geen nesten of nestresten aangetroffen. De kapschuur is, met uitzondering van het meest westelijke afgesloten gedeelte, vrij toegankelijk voor vogels via grote openingen ter hoogte van de zoldervloer. Ook hier is het gehele gebouw doorzocht met hulp van een sterke zaklamp en verrekijker. Tegen de verwachting in zijn nergens nesten aangetroffen, ook niet van andere soorten (m.u.v. kippen op de begane grond). Ook andere sporen die op aanwezigheid van vogels duiden zijn nauwelijks gevonden. Gezien de grote hoeveelheid stof en spinnenwebben hebben er al jaren geen vogels genesteld in het gebouw. Onder enkele balken zijn kleine hoeveelheden uitwerpselen aangetroffen, waarschijnlijk incidentele slaapplekken van sierduiven of zangvogels. Van uilen ontbreekt ieder spoor. Uitgebreid onderzoek naar braakballen, veren, uitwerpselen van Steenuil en Kerkuil heeft niets opgeleverd. Nesten of andere belangrijke gebiedsfuncties van Huismus, Kerkuil en Steenuil ontbreken binnen het plangebied, het uitvoeren van nader onderzoek naar deze soorten is niet aan de orde.

Overige jaarrond beschermde nesten van broedvogels ontbreken binnen invloedssfeer van de onderzoekslocatie. Er zijn geen nesten of potentiële nestlocaties van Gierzwaluw, Ooievaar,

Roek, Grote gele kwikstaart of roofvogels aangetroffen waarmee aanwezigheid van beschermde gebiedsfuncties van deze soorten is uitgesloten.

Overige broedvogels

Zoals in de vorige paragraaf beschreven zijn er in de gebouwen vrijwel geen nesten of nestresten aangetroffen. De enige uitzondering hierop zijn enkele 'nesten' met eieren van kippen op de grond in de kapschuur. Op het terrein lopen diverse kippen rond die schijnbaar hun eigen gang gaan op het perceel. Een haan of kuikens waren niet aanwezig, waarschijnlijk zijn de eieren onbevruucht.

De opgaande begroeiing op het terrein is geschikt voor diverse algemene broedvogels. Tijdens het broedseizoen zijn bezette nesten van soorten als Merel, Zanglijster, Roodborst, Winterkoning, Heggenmus, Groenling, Zwartkop en Houtduif te verwachten. De altijdgroene struiken zijn ook in het late najaar en vroege voorjaar geschikt voor duiven, mits de temperatuur niet te dicht bij het vriespunt ligt.

2.3 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd vanuit de Europese Habitatrichtlijn. Geschikte verblijfplaatsen zijn vaak beperkt beschikbaar. Door sloop en renovatie zijn de laatste decennia veel potentiële verblijfplaatsen verdwenen. Niet alleen verblijfplaatsen maar ook landschapselementen waarlangs vleermuizen zich verplaatsen tussen slaapplek en foerageergebied (zogenaamde vliegroutes) en onmisbaar foerageergebied zij beschermd.

Het woongebouw is in potentie zeer geschikt voor gebouwbewonende vleermuissoorten. Er zijn diverse openingen bij scheefliggende dakpannen, rond nokpannen, achter loodslabben en bij de afwerking van de dakkapel. De woning beschikt niet over een spouw. Te verwachten soorten zijn met name Gewone en Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Gewone grootoorvleermuis. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of vleermuizen gebruik maken van de woning en zo ja welke soorten, aantallen en functies van de verblijfplaats (zomer-, kraam-, paarverblijf). Beide schuren zijn ongeschikt voor vleermuizen. De westelijke schuur is geheel ontoegankelijk voor vleermuizen. De kapschuur is dat wel en lijkt op het oog een interessant gebouw. Bij nadere inspectie blijkt het echter te ontbreken aan holle, donkere en tochtvrije holtes. De dakbedekking en muren zijn vrijwel geheel enkellaags. Alleen het meest westelijk deel lijkt uit spouwmuur te bestaan maar openingen in de vorm van open stootvoegen of toegang via kieren tussen gevel en betimmering ontbreken. De zolderverdieping zou zeer aantrekkelijk voor een soort als Gewone grootoorvleermuis zijn, ware het niet dat er veel lichtinval en tocht is door de grote openingen in de constructie in combinatie met beschadigde dakdelen. Het meest oostelijk deel van de zolder is weliswaar relatief donker en tochtvrij maar potentiële verblijfplaatsen ontbreken vrijwel. Er zijn geen holle ruimtes, en de plekken rond balkconstructies waar eventueel grootoren zouden kunnen zitten waren bedekt met een dikke laag spinrag. Op de vloer van de zolderverdieping zijn bovendien nergens uitwerpselen of afgebeten vlindervleugels gevonden. Aan de hand van de quickscan is met voldoende mate van zekerheid uitgesloten dat er vaste vleermuisverblijfplaatsen in de schuren zijn.

Foeragerende vleermuizen zijn zeker te verwachten op het terrein. Het belang als foerageergebied zal echter beperkt zijn. Er zijn veel geschikte alternatieven in de omgeving in de vorm van erven en opgaande landschapselementen. Ook rond de beek zullen veel insecten te vinden zijn. De kapschuur kan door enkele vleermuizen als foerageergebied bij slechte weersomstandigheden gebruikt worden. Een totaal gebrek aan vlindervleugels of keverschilden sluit echter een belangrijke functie uit. Nader onderzoek naar foerageergebied is niet nodig. Mogelijke vliegroutes

lopen niet over het terrein.

2.4 Grondgebonden zoogdieren

Onder "grondgebonden zoogdieren" verstaan we hier alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. Op een locatie als deze gaat de grootste aandacht uit naar de Steenmarter. De vrolijk loslopende kippen en onaangeroerde eieren wijzen echter al sterk in de richting van het ontbreken van de soort. Tijdens de uitvoerige inspectie van de gebouwen zijn geen latrines, eierschalen of andere prooiresten aangetroffen. De Steenmarter komt dus met zekerheid niet op het terrein voor. Kleine, zeer algemene zoogdieren zoals Huisspitsmuis, Veldmuis, Bruine rat, Woelrat en Bosmuis zijn uiteraard wel te verwachten in en om het erf. Van beschermde zoogdiersoorten die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen (Das, Eekhoorn, Boomarter) is geen spoor aangetroffen. Nader onderzoek naar grondgebonden zoogdieren is niet aan de orde.

2.5 Overige soorten

Door het ontbreken van open water is er geen leefgebied van vissen of voortplantingshabitat van amfibieën binnen het onderzoeksgebied aanwezig. Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander en in mindere mate Middelste groene kikker (ook wel Bastaardkikker) zijn buiten de voortplantingsperiode incidenteel op het terrein te verwachten. Onder de woning ligt een kelder maar deze kan niet door amfibieën als overwinteringslocatie gebruikt worden. Amfibieën waarvoor geen vrijstelling bij ruimtelijke projecten geldt komen met zekerheid niet voor op de locatie door het ontbreken van geschikt leefgebied op en rond het erf. Om dezelfde reden is ook het vóórkomen van reptielen en beschermde ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, weekdieren) uitgesloten.

Afb. 2.1: Woning (voorground) en kapschuur (achtergrond) vanaf de oprit gezien. Rond de dakkapel van de woning zijn diverse potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig

Afb. 2.2: Westelijke schuur vanaf de achterkant van het erf gezien. De weinige openingen in de dakconstructie zijn met gaas dichtgemaakt. Wees tijdens het broedseizoen wel alert op broedvogels die opgaande begroeiing tegen of direct naast het gebouw.

Afb. 2.3: Losliggende dakpannen, afgebrokkeld cement bij de nokpannen en ruimtes bij loodslabben vormen toegangen tot mogelijke vleermuisverblijven.

Afb. 2.4: Zolder kapschuur. De schuur is deels vervallen. Sporen van vleermuizen, uilen en andere vogels ontbreken.

Afb. 2.5: Tuin zuidoostelijk deel plangebied. Links een deel van de aanbouw van de woning.

3

EFFECTEN

3.1 Broedvogels

De bestemmingsplanwijziging en bijbehorende sloop van de bestaande bebouwing leidt niet tot verstoring, aantasting of vernieling van jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen van vogels. Na uitvoerige inspectie tijdens het veldbezoek kan veilig geconcludeerd worden dat sloop van de bebouwing niet leidt tot overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van soorten met jaarrond beschermde vaste rust- en voortplantingsplaatsen. Nader onderzoek naar effecten op het leefgebied van Huismus, Steenuil en Kerkuil is niet nodig.

De kans op broedgevallen van overige broedvogels zoals zangvogels en duiven in de opgaande begroeiing tijdens het broedseizoen is groot. Zeker de altijdgroene struiken (Hulst, coniferen) en hogere bomen zijn geschikte nestlocaties. Een ruwe indicatie van het broedseizoen is de periode half maart - half augustus, echter zijn eerdere of latere broedgevallen van met name duiven niet uitgesloten. Van belang is of er bezette nesten aanwezig zijn, deze mogen nooit verstoord worden. Hiervoor is geen ontheffing mogelijk. Bij bezette nesten moet gewacht worden met sloop totdat het nest vrijwillig verlaten is. Kippen zijn geen inheemse, wilde vogelsoorten en vallen niet onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Kippeneieren mogen dus gewoon geraapt worden en 'nesten' verwijderd.

3.2 Vleermuizen

Sloop van de bestaande woning leidt mogelijk tot aantasting of vernieling van vaste, jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen. De functies zomer-, kraam- en paarverblijfplaats zijn niet op voorhand uit te sluiten. Aanvullend onderzoek conform de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2017 is noodzakelijk om aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen vast te kunnen stellen. Concreet betekent dit twee nachtelijke veldbezoeken in de periode 15 mei - 15 juli voor zomer- en kraamverblijven en twee nachtelijke inventarisaties in de periode 15 augustus - 1 oktober voor paarverblijven. De inventarisaties duren ongeveer twee uur en worden onder geschikte weersomstandigheden door een erkend vleermuisdeskundige uitgevoerd. Overige details zijn te vinden in het Vleermuisprotocol 2017.

Indien verblijfplaatsen worden aangetroffen dan is een ontheffing nodig. Die kan uitsluitend worden verkregen met een goedgekeurd mitigatieplan om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen. De ontheffingsprocedure (of VVGB in geval van aanhaken Wet natuurbescherming bij de omgevingsvergunning) kan pas worden ingezet nadat de resultaten van de inventarisatie bekend zijn en er een op maat gemaakt plan is opgesteld. Er dient bovendien voldaan te worden aan de volgende voorwaarden:

- a) Geen andere bevredigende oplossing
- b) Sprake van een in de wet genoemd belang
- c) Geen verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort

De kans is zeer groot dat aan bovenstaande voorwaarden voldaan kan worden. De haalbaarheid van het project komt zo goed als zeker niet in gevaar.

De overige bebouwing is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen en sloop daarvan leidt

dus niet tot effecten op verblijfplaatsen. Aantasting van de functies 'essentieel foerageergebied' en 'vliegroute' zijn aan de hand van de quickscan uitgesloten, nader onderzoek naar deze beschermde gebiedsfuncties is niet nodig.

3.3 Overige soorten

Het plangebied heeft geen functie voor beschermde soorten die niet op de vrijstellingslijst bij ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van de provincie Gelderland zijn opgenomen. Slechts enkele zeer algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën worden binnen het plangebied verwacht. Sloop van de bebouwing kan leiden tot het verloren gaan van holen en gangenstelsels van muizen, ratten en insecteneters. Deze effecten zijn redelijkerwijs niet te voorkomen. Een minimale invloed op landhabitat van Bruine kikker en Gewone pad is evenmin te voorkomen. Vissen, reptielen, zeldzame of beschermde amfibieën en ongewervelden komen niet op de locatie voor en dus heeft de ingreep geen effect op dergelijke soorten. Nader onderzoek of het nemen van maatregelen ten aanzien van overige soorten is niet aan de orde.

4

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

- Sloop van de woning leidt mogelijk tot vernieling van vaste, jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen. Aanvullend onderzoek naar zomer-, kraam- en paarverblijven van vleermuizen is noodzakelijk om vast te stellen of vleermuizen daadwerkelijk gebruik maken van de boerderij. Conform het Vleermuisprotocol 2017 dient het onderzoek plaats te vinden in de vorm van 4 gerichte nachtelijke inventarisaties in de periode mei - september (2x tussen 15 mei - 15 juli en 2x in de periode 15 augustus - 1 oktober), uit te voeren door een ter zake kundige*. Indien vleermuisverblijfplaatsen worden aangetroffen dan is officieel een ontheffing met goedgekeurd mitigatieplan nodig. Houdt er rekening mee dat het ontheffingstraject 20 weken duurt, of in geval van aanhaken bij de omgevingsvergunning 26 weken (in dat geval vraagt de gemeente een Verklaring Van Geen Bedenkingen ofwel VVGB aan). In dat geval zal de woning pas in 2019 gesloopt kunnen worden.
- Sloop van de bijgebouwen leidt met zekerheid niet tot verstoring, aantasting of vernieling van jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels of vleermuizen. Het uitvoeren van nader onderzoek is voor de bijgebouwen niet aan de orde. Deze kunnen in principe gesloopt worden, houdt wel rekening met algemene broedvogels (zie volgende punt).
- Sloop van gebouwen kan leiden tot aantasting of vernieling van nesten van algemene broedvogels, hoewel er tijdens het veldbezoek geen nesten zijn aangetroffen. Broedende vogels mogen nooit verstoord worden. Het broedseizoen is geen vaste periode maar voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie. Wees vooral alert op Houtduiven, deze kunnen onder geschikte omstandigheden bijna het hele jaar nestelen. Laat in geval van sloop tijdens het broedseizoen voor de zekerheid een broedvogelcheck uitvoeren door een erkend deskundige*. Kappen en snoeien van bomen en struiken tijdens het broedseizoen is zeer sterk af te raden en kan alleen plaatsvinden met instemming van de gemeente en nadat een broedvogelcheck heeft uitgewezen dat er geen nesten in de betreffende beplanting aanwezig zijn.
- Effecten op overige beschermde soorten en soortgroepen waarvoor geen vrijstelling geldt zijn uitgesloten omdat er geen aanwijzingen zijn dat dergelijke soorten binnen invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen.
- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. In dit specifieke geval zijn naar verwachting geen speciale maatregelen nodig.
- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en wordt contact opgenomen met een deskundige* (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

** Definitie deskundige*

Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis moeten zijn opgedaan doordat de deskundige:

- *op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of*
- *op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of*
- *als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau; en/of*
- *zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.*

5

WETTELIJK KADER

5.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming was voorheen geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor houtopstanden gold de Boswet. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden die de bovenstaande wetten vervangt. Wat betreft gebiedsbescherming is er weinig veranderd. Op het gebied van soortenbescherming hebben zich diverse wijzigingen voorgedaan. Zo zijn veel planten en vissen onder de nieuwe wet niet meer beschermd, terwijl een aantal zeldzame dagvlinders en libellen juist zijn toegevoegd. Verder is het bevoegd gezag in de meeste gevallen GS van de provincie, waar dat eerder de RVO was. De provincies hebben meer zeggenschap over het beleid, wat zich vooral uit in het feit dat er verschillen zijn in de vrijstellingslijsten van soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting of bestendig beheer en onderhoud vrijstelling geldt. Meer informatie over de Wet natuurbescherming is onder andere terug te vinden op de websites van de Rijksoverheid en de verschillende provincies.

5.2 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming was voorheen opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Beschermden Natuurmonumenten vervallen onder de Wet natuurbescherming omdat deze vrijwel geheel samenvallen met **Natura 2000-gebieden**. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De hierboven genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Het **Gelders Natuurnetwerk** (hierna **GNN**) en de **Groene Ontwikkelingszone** (hierna **GO**) komen voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincie Gelderland. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. In het GNN is uitsluitend sprake van een natuurbestemming. Binnen het GNN zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. De GO bestaat uit 'niet-natuurlijke' elementen van de voormalige EHS zoals infrastructuur en bebouwing. In de GO liggen meer ontwikkelingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld bedrijven. De begrenzing en doelstellingen van GNN en GO worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie en -verordening.

5.3 Soortenbescherming

Onder de Wet Natuurbescherming zijn verschillende beschermingsregimes te onderscheiden: soorten van de Vogelrichtlijn (VR), soorten van de Habitatrichtlijn (HR) en overige beschermde soorten genoemd in bijlage A behorend bij artikel 3.10 van de WNb. Daarnaast hebben provincies de vrijheid om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid.

5.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.